

Kortreiste sommerferier

SOMMERFERIE

BJØRN DRUGLIMO

Heldigvis er det fortsatt slik at de beste opplevelsene i livet er gratis. Der pengene ikke rår, men hvor det er like muligheter for oss alle.

Det være seg i egen hage, gata der man bor eller i en ballbinge i nabolaget. Ved et vann, en liten bekk eller løpende over en vilter vannspreder.

Bading, trampoline eller fisketurer i solnedgang. Graving av meitemark. Trepinne, snøre og fiskekrok. Isoporbit som dupp. Ringer i vannet. Venting og spenning.

Lukten av nyslått gress. Skrubbsår på knærne og «Donald-plaster» i panna. Gjemsel, hoppe tau og sykling i gata. Kjærestesnakk, vennskap og is i alle kjøleskap. Blomsterkranser, morellspising og markjordbær på strå.

Glede og latter. Men også

kunsten å kunne kjede seg. Avkobling fra hverdagen. Gode og uforglemmelige minner skapt sammen med sine nærmeste.

PS! La oss voksne huske på at ved sommerferiens ende, om det være seg som for eksempel lærere, fotballtrenere eller som foreldre, så må vårt hovedfokus til barna vi møter på vår vei være om de har hatt det bra i sommerferien, og ikke hvor mye de har reist.

Ikke alle har verken råd eller tid til å henge seg på jaget etter

FOTO: NTB Scanpix

det «perfekte» liv. Men heldigvis er det fortsatt slik at de beste opplevelsene i livet er gratis. Fortsatt god sommer!

«YOU'VE GOT BLACKMAIL #TRUMPANDPUTI-NAMOVIE»

@KELKASS

ÅR I VEIEN

FAKTA

HENRY GEORGE

● Henry George (1839-1897) var en amerikansk økonom og journalist. Han er trolig den mest leste økonom gjennom tidene og hans ideer har hatt stor betydning for norsk politikk.

● I Norge inspirerte han partiet Venstre, og la grunnlaget for idéer som hjemfallsretten, konsesjonslovene og grunnrentebeskatningen, som har sikret oss enorme oljeinntekter.

FAKTA

«RADICAL MARKETS»

● I «Radical Markets» (2018) presenterer jusprofessoren Eric Posner og Microsoft-økonomen Glen Weyl radikale ideer med siktemål om å reformere kapitalismen og demokratiet for å skape et mer rettferdig samfunn.

te. Vi må knytte oss mindre til eiendelene våre, eller venne oss til å betale mer i skatt for sikkerheten i å beholde det vi eier. Et slikt system vil også gjøre deling av eiendeler mer attraktivt, og dermed gi en opp- tur for delingsøkonomien. Hvorfor betale i dyre dommer for en hytte og båt som står ubrukt store deler av året, når kostnaden og bruken kan deles på flere?

DET VIL OGSÅ gjøre det lettere for venner- par å gå sammen for å lage bokollektiver. I dag er dette vanskelig siden en må vente til mange boliger kommer ut på markedet. Med denne modellen vil alle eiendommer til enhver tid være på markedet. Vi vil derfor kunne se oppblomstringen av nye og forhåpentligvis bedre måter å leve livene våre på.

VI VIL OGSÅ HA mindre å frykte av automatisering. Hvis robotene skulle ta over jobbene våre, vil borgerlønnsens størrelse øke i takt med at kapital står for en stør-

re andel av verdiskapingen. Om robotene derimot skaper nye jobber, vil størrelsen på borgerlønnen bli mindre, og det vil gi insentiv til arbeid.

Alle store endringer bør testes ut i små skala. Et perfekt sted å starte er offentlige anbud og konsesjoner til ressurser som vann, fiske og landbruk. Symbolikken er ikke til å ta feil av; naturens ressurser bør tilfalle oss alle. I dag gis store verdier bort til private selskaper for lang tid framover, uten en forsikring om at de vil bruke disse på en best mulig måte.

OM DEN SOM vinner anbudet derimot må sette verdien og betale skatt deretter, vil andre, som tror de kan gjøre mer ut av konsesjonen, kunne kjøpe den. Det vil forhindre uønskede private monopolister, og fungere som modell for en fullskala implementering.

Det er alltid mest behagelig å forkaste radikale ideer. Men vi bør huske at eiendomsretten selv var en radikal idé en gang.

TOBAKK

ALTERNATIVER: Nikotin er avhengighetsskapende, men det er bred enighet om at det ikke den som gjør folk syke – det er det røyken som gjør, skriver artikkelforfatter. Foto: Jim Watson / AFP / NTB Scanpix

Røykfrie alternativer er rett rundt hjørnet

For at flere røykere skal kunne velge bort sigarettene, kreves tilgang på e-sigaretter og røykfri tobakk.

SIDEINNLEGG

PIA PRESTMO

Manager Corporate Affairs, Philip Morris Norge

Til tross for opplysningskampanjer, forbud og høye avgifter, røyker 11 prosent nordmenn hver dag og ytterligere 8 prosent av og til. Andelen røykere har falt sterk siden 2000, men det er fremdeles flere hundre tusen norske røykere som enten ikke får til eller ikke ønsker å slutte.

Ifølge prognosene i Verdens helseorganisasjon (WHO) vil andelen røykere synke, men antallet vil øke (på grunn av befolkningsveksten). Det er med andre ord ingen grunn til å lene seg tilbake.

ALL RØYK ER SKADELIG, uansett hva som brenner. Brennende sigaretter er hovedårsaken til røykrelaterte sykdommer, og man kan undres over hvorfor så mange likevel tar seg en røyk nå de vet hvor farlig det er.

Nikotin er avhengighetsskapende, men det er bred enighet om at det ikke den som gjør folk syke – det er det røyken som gjør.

DET ER ET KAPPLØP som nå pågår i tobakksindustrien. Tobakkselskapene, som for øvrig er overmodne for en modernisering, befinner seg i et paradigmeskifte, på vei bort fra sigarettene og

over til produkter med redusert risiko.

For å kunne utkonkurrere sigarettene holder det ikke bare å utvikle et røykfritt alternativ, røykerne må også foretrekke det og stumpe røyken helt for at skadereduksjonen skal bli et faktum.

NY TEKNOLOGI har gitt oss e-sigaretter, som de fleste har hørt om. I tillegg har det vokst frem en ny type produkter som varmer opp tobakken i stedet for brenne den. Ved å varme opp tobakken i stedet for å forbrenne den, reduseres skadelige og potensielt skadelig stoffer.

PÅ TAMPEN av 2016 vedtok Stortinget å oppheve forbudet mot nye nikotin- og tobakksprodukter. Slik ble skadereduksjon en del av norsk tobakkspolitikk, og vi venter nå på forskriftene. Det vil være en unnlattessynd å ikke ta i bruk skadereduksjon som et verktøy.

Det vil være i strid med Stortingets vedtak, den internasjonale utviklingen, og neppe være til hjelp for dem som ikke får til å stumpe røyken.

FOR AT folkehelseminister Åse Michaelsen skal få realisert folkehelsepotensialet i skadereduksjon, må informasjon om e-sigaretter og oppvarmet tobakk tilflyte røykerne på ett eller annet vis.

Hvis de røykfrie alternativene ikke gjøres tilgjengelig for røykere, vil valget for mange være å fortsette å kjøpe vanlige sigaretter.